

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS
IN THE 21ST CENTURY WITH THE PERFORMANCE OF TEACHERS AND
EDUCATIONAL PERSONNEL UNDER THE JURISDICTION OF PHICHIT
SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

¹สิริพรชัย ทับจิ้นธัญญพ และ ²สกลรัชชัย ชะนูนันท์

¹Siripornchai Tabjeentunnop and ²Sakonchai Chanunun

มหาวิทยาลัยนเรศวร, ประเทศไทย

Naresuan University, Thailand.

¹natza008@gmail.com

Received: May 20, 2024; **Revised:** June 24, 2024; **Accepted:** August 30, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาระดับทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน

¹ นักศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการบริหารจัดการองค์การและทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับมาก 2) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้ ความสามารถอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือด้านแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านมีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ได้แก่ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล กับความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับสูง รองลงมา ได้แก่ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล กับ มีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ได้แก่ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ กับมีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21, ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the skills of school administrators in the 21st century under the Phichit Secondary Educational Service Area Office 2) to study the performance efficiency of teachers and educational personnel. Under the Phichit Secondary Educational Service Area Office 3) to study the relationship between the skills of school administrators in the 21st century and the performance of teachers and educational personnel. Under the jurisdiction of Phichit Secondary Educational Service Area Office. The research results can be summarized as follows: 1) Results of the study of educational institution administration skills in the 20th century. Under the jurisdiction of Phichit Secondary Educational Service Area Office Overall, it is at a high level. When considering each aspect, it was found that The aspect with the highest average was the aspect with the highest average: organizational management skills and

human relations skills were at a high level, followed by technological skills and digital use were at a high level. And the aspect with the lowest average was communication skills at a high level. 2) Results of the analysis of opinions regarding the performance of teachers and educational personnel. Under the Secondary Educational Service Area Office, the overall level is at the highest level. When considering each aspect, it was found that The aspect with the highest average is the aspect with the highest average, which is the aspect of knowledge and ability at the highest level, followed by the aspect of motivation to work at the highest level. And the side with the lowest average is the moral side. Ethics are at a high level. 3) Results of the analysis of the relationship between the skills of school administrators in the 21st century and the performance of teachers and educational personnel. Under the jurisdiction of Phichit Secondary Educational Service Area Office Overall, there is a positive relationship with statistical significance at the .01 level of significance, which is high. When considering each area, it was found that the areas with the highest correlation were technological skills and digital use. with knowledge and ability is at a high level, followed by skills in technology and digital use, and morality and ethics are at a high level The aspect with the lowest correlation was interpersonal skills and morality and ethics at a moderate level..

Keywords: the skills of school administrators in the 21st century, Results of the analysis of opinions regarding the performance of teachers and educational personnel

บทนำ

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 การศึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญที่เข้ามามีบทบาท ในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องแข่งขันและยืนหยัดบนเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆทั่วโลกจึงได้ให้ความสำคัญพร้อมทั้งทุ่มเททรัพยากรต่างๆในการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายในประเทศให้มีความสามารถพัฒนาขีดจำกัดและมีศักยภาพ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศต่าง ๆ ของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ จุดมุ่งหมายหลักในการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การอบรม การฝึกปฏิบัติ การสืบสานประเพณีวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง

ความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และปัจจัยที่เกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

ทักษะของผู้บริหารมีบทบาทและความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของครูและองค์กรทุกประเภท กล่าวคือ ช่วยสนับสนุนวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์กรได้ รวมทั้งสามารถใช้เป็นกรอบในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร และใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์ เช่น ในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน การเลื่อนระดับ ปรับตำแหน่งงาน การโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่ งานการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการบริหาร ผลตอบแทน เป็นต้น สถานศึกษาจะดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือด้อยคุณภาพนั้น ผู้บริหารเป็นตัวขับเคลื่อน ในการทำงานพัฒนางานในสถานศึกษาให้ก้าวไปข้างหน้าหรือหยุดอยู่กับที่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญอย่างยิ่งในการทำงาน ผู้บริหารจึงต้องมีทักษะในการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารไม่เพียงแต่มุ่งเน้นแต่ผลงานด้านการบริหารงานภายในสถานศึกษาให้ดีขึ้นอย่างเดียว แต่ต้องมองครูและบุคลากรภายในองค์กรของตนเองว่าเป็นเช่นไร มีความสุขในการทำงานหรือไม่อย่างไร ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานมีมากน้อยเพียงใด ตัวผู้บริหารไปสร้างภาวะกดดันให้กับครูหรือไม่ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องเล็งเห็นทุกเรื่อง (ปริยาพร) ปัจจุบันทักษะของผู้บริหารที่แสดงออกให้ครูได้รับรู้ว่าจะเกิดปัญหา ซึ่งจะเห็นจากการศึกษาของ Roland Barthes ได้พบว่า ครูเสียความมั่นใจในตนเองในการสร้างคุณภาพสถานศึกษา โดยครูมีความรู้สึกที่ไม่ได้รับการชื่นชม รู้สึกว่าตนทำงานหนักมากเกินไป ไม่ได้รับการยอมรับว่าตนเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ไม่ได้รับการสนับสนุนเพียงพอ ขาดการเสริมขวัญกำลังใจ และรู้สึกว่าการทำงานให้มีประสิทธิภาพนั้นยากขึ้นทุกวัน Roland Barthes (1967) ในด้านความรู้สึกของครูไทยนั้นไม่ต่างไปจากข้อมูลของ Roland Barthes ซึ่งปัญหาดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของคนไทยอยู่ในระดับน่าเป็นห่วงความรู้ ความสามารถของเด็กไทย โดยเฉลี่ยลดลงในด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างมีเหตุผลการแก้ปัญหา การริเริ่มสร้างสรรค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งทางด้านนิสัย ใฝ่เรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรม

จากข้อมูลข้างต้น จึงอาจก่อให้เกิดปัญหาจากทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในตัวผู้บริหารเองที่แสดงออกให้ครูได้รับรู้ นั้น ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู และส่งผลเสียต่อคุณภาพการศึกษาจะทำให้รู้แนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของการปฏิบัติงานของครู และนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างถูกต้อง

ประสิทธิภาพของโรงเรียน นั้นจะมาจากประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เกิดจากปัจจัยการบริหารโรงเรียนที่ดี มีองค์ประกอบที่ครบถ้วน โรงเรียนที่มีการบริหารที่ดี กล่าวคือ มีสภาพทางสังคม บรรยากาศ และ สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวผู้เรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความพร้อม ในด้านทรัพยากรต่าง ๆ เอกสาร สื่อวัสดุ อุปกรณ์

เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีงบประมาณเพียงพอและมีทรัพยากรมนุษย์ที่พร้อมเพรียง ย่อมส่งผลให้ การบริหารงานโรงเรียนตามขอบข่ายงานที่ได้รับจากการกระจายอำนาจไม่ว่าจะเป็น งบประมาณ บุคคล วิชาการ และการบริหารทั่วไป มีประสิทธิภาพประสิทธิผลตามเป้าหมายที่โรงเรียนได้วางไว้ เมื่องานตามขอบข่ายที่วางไว้มีประสิทธิภาพได้ประสิทธิผล ก็ย่อมส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน โดยส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถและทักษะ ในด้านต่าง ๆ สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมทั้งเห็นคุณค่าของการดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน (พิมพ์พรณ สุริโย, 2557)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ คิดค้นแสวงหากลยุทธ์การบริหารจัดการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยนพัฒนารูปแบบการทำงาน ให้มีความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงานทั้งในและนอกองค์กรในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีการมีคุณสมบัติของผู้ผู้นำการเปลี่ยนแปลง รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์ ความสามารถทางวิชาการ การสื่อสารและเทคโนโลยี การเป็นนักริเริ่มสร้างสรรค์และประกอบการ เป็นต้นแบบที่ดี เป็นนักสร้างพลังสร้างแรงบันดาลใจเชิงบวก สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งประสิทธิผล ให้ความสนใจฝึกฝนในเรื่องศาสตร์ทางการสอนที่มีคุณภาพเหมาะสม และต้องเข้ามาทำหน้าที่ในการเร่งส่งเสริมและพัฒนาการสอนของครู ปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาควบคู่ไปกับการส่งเสริมสนับสนุนให้กับครูผู้สอนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา (สมหมาย อำดอนกลอย, 2556)

อย่างไรก็ตามงานวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้เป็นฐานข้อมูลในการออกแบบการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีทักษะสำคัญของผู้บริหารที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21 ในการวางแผนปฏิบัติงาน ตลอดจนพัฒนาการศึกษาในรูปแบบใหม่ให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงความสัมพันธ์ (Correlation Research) เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และ บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ปีการศึกษา 2566 จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 30 โรงเรียน จำนวน 1,370 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดกลุ่ม ตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970:608) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนประชากรแต่ละอำเภอ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์ แนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานต่าง ๆ และ สรุปเป็นทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็น 5 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการสื่อสาร

2) ทักษะการบริหารจัดการองค์การ 3) ทักษะด้านความคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ 4) ทักษะทางเทคโนโลยี 5) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ ความสามารถ 2) ด้านแรงจูงใจในการทำงาน 3) ด้านมีคุณธรรม จริยธรรม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert, 1993: 247) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ตำแหน่ง ลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check List)

3.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 38 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1976)

3.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร จำนวน 20 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1976)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบสอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบสอบถามระดับความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาพิจิตร ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดย ภาพรวม รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับและอันดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยรวม

ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	N = 302		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ทักษะการสื่อสาร	4.42	0.66	มาก	5
2. ทักษะการบริหารจัดการองค์การ	4.46	0.59	มาก	1
3. ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	4.44	0.69	มาก	4
4. ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล	4.45	0.62	มาก	3
5. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.46	0.64	มาก	2
รวม	4.45	0.64	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทักษะการบริหารจัดการองค์การและทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมาคือทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$)

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดย ภาพรวม

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรในภาพรวม

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของครูและบุคลากรทางการศึกษา	N = 302		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านความรู้ ความสามารถ	4.56	0.56	มากที่สุด	1
2. ด้านแรงจูงใจในการทำงาน	4.54	0.57	มากที่สุด	2
3. ด้านมีคุณธรรม จริยธรรม	4.53	0.55	มากที่สุด	3
รวม	4.54	0.56	มากที่สุด	

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ในภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้ ความสามารถอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) รองลงมาคือด้านแรงจูงใจในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านมีคุณธรรม จริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรโดยรวม

ตัวแปร	ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X}$)		
	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy})	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทางความสัมพันธ์
ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา (Y)	.666**	สูง	บวก

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่า ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .01 อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .666^{**}$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร สามารถอภิปรายผลที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ ทักษะด้านการสื่อสารทักษะด้านการบริหารจัดการองค์การทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ น่าจะเป็นเพราะผู้บริหารควรมีความสามารถในการคิดเพื่อเข้าใจในภาพรวมของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาผู้บริหารจะต้องคิดอย่างมีกลยุทธ์สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมสนองต่อเป้าหมายพันธกิจของการบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลประสบผลสำเร็จสูงสุดซึ่งสอดคล้องกับ เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni. 1987 : 72 - 73) กล่าวถึงแนวคิดว่า ผู้บริหารที่จะบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยทักษะการบริหารประกอบด้วยทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) เป็นทักษะที่ผู้บริหารต้องเข้าใจวิธีการกระบวนการวิธีดำเนินการและเทคนิคด้านการศึกษา ทักษะด้านเทคนิคเป็นเทคนิคที่ครอบคลุมถึงความรู้เฉพาะด้านทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) เป็นความสามารถของผู้บริหารในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยคำนึงถึงบุคคลและการทำงานร่วมกันในกลุ่มบุคคลโดยต้องเห็นคุณค่าความสำคัญของบุคคลมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นและทักษะด้านการคิดรวบยอด (Conceptual Skills) เป็นความสามารถของผู้บริหารในการมองภาพรวมขององค์กร ทักษะนี้ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของแต่ละองค์ประกอบของสถานศึกษา สอดคล้องกับเดรก และโร (Drake and Roe. 2003 : 29 – 30) กล่าวเพิ่มเติมจากทักษะพื้นฐานทั้ง 3 ด้านของ แคทซ์ (Katz) โดยเสนอว่าทักษะที่จำเป็นประกอบด้วยทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) คือ ความสามารถและความชำนาญเชี่ยวชาญกิจกรรมเฉพาะทางมีความคล่องแคล่วในวิธีการใช้เครื่องมือและเทคนิคต่างๆในการทำกิจกรรม เพื่อผลสำเร็จของงานโดยสามารถชี้แนะและแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้ ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) คือ ความสามารถของผู้บริหารในการทำงานกับปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเข้าใจธรรมชาติและความต้องการของมนุษย์สร้างพลังแห่งการทำงานร่วมกันของทีมงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) คือ ความสามารถในการประสานสิ่งต่างๆเข้าด้วยกัน และสามารถมองเห็นภาพรวมขององค์กรมองเห็นความสัมพันธ์ของงานต่างๆ ในองค์กร และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงรวมถึงสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต ที่จะส่งผลกระทบต่อองค์กรได้ ความสอดคล้องกับ ดูบริน (Dubrin. 2012 : 17 – 19) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีทักษะ

ในด้านเทคนิคซึ่งสัมพันธ์กับความเข้าใจและความสามารถในการทำกิจกรรมเฉพาะทาง ในเรื่องวิธีการกระบวนการขั้นตอนและเทคนิคต่างๆ ดังนั้นทักษะด้านเทคนิคจึงเป็น Hard skill ซึ่งสามารถยกระดับการบริหารได้

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตรโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านแรงจูงใจในการทำงาน และ ด้านมีคุณธรรม จริยธรรม น่าจะเป็นเพราะหลักของคุณธรรมจริยธรรมเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิบัติตนของครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นความดีซึ่งคน ควรจะมีประจำตนและหน้าที่ที่บุคคล ควรประพฤติซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่มวลมนุษย์ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งมีความ ยุติธรรม และความเหมาะสม ซึ่งจะทำให้การทำงาน รวมถึงการสื่อสารที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับ ยนต์ ชุ่มจิต (2553 : 76-83) กล่าวถึงจริยธรรมซึ่งหมายถึง ครูต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการอบรม ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่หลักอีกประการหนึ่งของความเป็นครูสอดคล้องกับ กมลรัฐ อินทรทัศน์ (2556 : 89) กล่าวถึงการทำงานที่อาศัยการสื่อสาร จะมีประสิทธิภาพได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างแต่ที่สำคัญก็คือเรื่องของคุณธรรมความจริงใจความปรารถนาดีและความมีน้ำใจต่อกัน สอดคล้องกับ ราชกิจจานุเบกษา (2562 : 19 – 20) กล่าวถึงคุณธรรมจริยธรรมคือการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและมีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าความสามารถของผู้บริหารในการมองภาพรวมและเห็นความสำคัญ ของงานส่วนต่างๆรวมถึงสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาในอนาคตมีความคิดที่กว้างไกลรอบคอบและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านการเมืองสังคมและเศรษฐกิจ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องมีความสามารถในการคิดเพื่อเข้าใจในภาพรวมของการปฏิบัติงานและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องคิดอย่างมีกลยุทธ์สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมสนองต่อเป้าหมายพันธกิจของการบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จสูงสุด สอดคล้องกับอารียา ศิริบุญยะประสิทธิ์ (2554 : 76-77) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรีพะนาว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 สอดคล้องกับ โมสทาฟ ฮาบีป ฟาร์ซัด และ

นาฮิด (Afshari Mostafia, Hostafa Habib, Qafouri Farzadand Jabari Nahid. 2012 : 388 – 394) ได้ศึกษาเรื่องทักษะการบริหารจากทฤษฎีของแคทซ์ (Katz) ผลการศึกษาพบว่า ทักษะด้านมนุษย ทักษะด้านความคิดรวบยอด และทักษะด้านเทคนิค มีความสำคัญตามลำดับโดยการศึกษาครั้งนี้ยังได้ศึกษาความสำคัญของหัวข้อย่อยในทักษะแต่ละด้าน ผลการศึกษาพบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดของผู้บริหารในแต่ละหัวข้อย่อยมีความแตกต่างอย่างมีนัยยะสำคัญ โดยเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ ความมีวินัย การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และวางแผน และสอดคล้องกับกมลรัฐ อินทรทัศน์ (2556 : 89) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลในการทำงานมีประสิทธิภาพ ไว้ 5 ข้อได้แก่ 1) การทำตัวให้เป็นคนงานที่ดี 2) การรักษามารยาทและระเบียบในที่ทำงาน 3) การสร้างบรรยากาศสดใสในที่ทำงาน 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดี 5) การสื่อสารในองค์กรดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรภายในองค์กรจะต้องมีความรู้ความสามารถแรงจูงใจในการทำงาน และมีคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะและบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะในประเด็นย่อย ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะในการแนะนำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถปฏิบัติงานตามคำสั่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีความเข้าใจลักษณะงานและมีการวางแผนในการบริหารสถานศึกษาได้ประสบความสำเร็จ และ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านร่างกายอารมณ์สังคมและสติปัญญาเพื่อให้การปฏิบัติงานตามบรรลุปเป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษาได้

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัฐ อินทรทัศน์. (2556). *เทคโนโลยีสารสนเทศและทฤษฎีการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (และแก้ไขเพิ่มเติม 2545,2553)*. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.
“ข้อบังคับ คุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562, ” (19 เมษายน 2562).
ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136 ตอนพิเศษ 68 ง. หน้า 19-20.
ชริกา ไชยเดช. (2565). *สมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 4(11).*

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*, กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ
- พิมพรรณ สุริโย. (2557). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับสภาพการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1.วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า*,4(1), 71-77.
- ยนต์ชุมจิต. (2553). *ความเป็นครู*. พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมหมาย อำดอนกลอย. (2556). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*.
- อารียา ศิริบุญยประสิทธิ์. (2554). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Afshari Mostafa, Hostafa Habib, Qafouri Farzad and Jabari Nahid. (2012). “Prioritizing - Managerial Skills Based on Katz’s Theory in Physical Edcation Offices of Universitics in Iran”. *World Applied Scienecs Journal* 20, 3 (2012) : 388 – 394.
- Andrew J. Dubrin. (2012). *ESSENTIALS OF MANAGEMENT*. (Mason : SouthWestern Cengage Learning, 2012). 17-19.
- Katz, D. & Kahn, R. L. (1978). *The Social Psychology of Organizations*. New York : Wiley.
- Katz, R. L. (2005). *Skills of an effective administrators*. *Harvard Business Review*, 30, 45-61.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Educational and Psychological Measurement*.
- Likert, Renic. (1993). *A Technique for the Measurement of Attitude*. Chicago : Read Mc Nally.
- Sergiovanni, T. J. (1987). *Leadership and Organizational/Culture : New Perspectives on Administrative Theory and Practice*. Chicago : University of Illinois.

